

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augensfeld & Emeric Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsebet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garonată pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicități mai dese după tarifă
și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o seziă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA” ieșe în de câte 4.
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și strălămate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumă la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dănuș în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 100.

Brașov, Joi 6 (19) Mai.

1904.

Din cauza sfințel sârbătorii de mame, Joi,
Înălțarea Domnului, țiarul nu va apăre până
Vineri seara.

Reforme și reforme.

În espunerea sa din delegațiunea
austriacă ministrul de externe con-
tele Goluchowski și-a exprimat bu-
curia, că raporturile escelente ale
monarhiei noastre cu statele triplei
alianțe și cu Rusia, îi ușurează ace-
stea problema de a stăruii cu totă
influența pentru a se introduce în
Macedonia reformele prevădute în
conferența dela Mürzsteg, reforme
menite a asigura popoarele acelei
provincii drepturi, libertate și auto-
nomie, ca să pōtă desvolta și să se
pōtă progresa după dorința lor.

Singurul lucru, care-l măhnesc
pe Goluchowski și care 'l neliniș-
tesce este, că Turcia, cu totă pre-
siunea marilor puteri, încă tot mai
face greutăți, încercând în tot chipul
de a se sustrage dela împlinirea
leală a programului de reforme. Din
causa acesta ministrul de externe se
folosesc de un limbaj energetic
față cu Turcia, ba o amenință chiar.

N'ar strica, decă contele Golu-
chowski, care trece de un diplomat
cu multă școlă și rutină, și-ar lua
pe un moment ochii, ce-i ține ațin-
tiți asupra celor ce se petrec în
Balcani, — unde acum lucrurile s'au
mai liniștit — și s'ar uita odată și
în jur și în imediata sa apropiere.
Ar vedea în cazul acesta fără în-
doielă lucruri, ce nu stau în nici o
armonie cu politica umană, pe care
o urmăresce acțiunea combinată a
Austro-Ungariei și Rusiei în Orien-
tul european. S'ar convinge, că și
înăuntrul monarhiei noastre există
un soi de Turci, cari departe de a
apreția marile probleme ale umani-
tății veacului, sunt cei mai îndărăt-
nici, cei mai reacționari adversari ai
liberei desvoltări și înaintării a po-
porelor. S'ar convinge foarte ușor și
curând, că aceștia, desprețuind deș-
teptăciunea și civilizațiunea veacului,

umblă a introduce înăuntrul monar-
chiei reforme cu totul contrare spi-
ritului liberal și generos al reforme-
lor, pentru a căror realizare în pe-
ninsula balcanică s'au unit cele două
marī puteri, având, după asigurarea
contelui Goluchowski, sprijinul cel
mai tare și leal și din partea marei
împărății germane.

Odată răposatul Kalnoky, vędând
îclinările și curente turcesci din
propria monarhie, și-a ridicat gla-
sul în delegațiuni, punând tesa, că
e neapărată necesitate, ca politica
interiōră a monarhiei să fie în de-
plină concordantă cu politica ei es-
teriōră. Căci vede or-ice om cu minte,
că nu merge nici-decum, ca tu mare
putere, care în înțelegere cu altă mare
putere și sprijinită de-o împărăție tot
așa de puternică, vrei a ușura sōrtea
popoarelor creștine din Balcani și a le
face părtașe de binefacerile libertății
și ale progresului timpului, — tot tu
mare țeră să tolerezi, ca înăun-
trul țeu să se calce în picioare cu
dispreț și cu brutalitate acele prin-
cipii de drept și umane, față cu in-
săși popoarele din imperiul țeu.

Contele Kalnoky avea o idee
de adevărat bărbat de stat, dēr cu-
ragiul, cu care a desfășurat-o i-a a-
tras disgrăția delegațiunei ungare.
Reformatorii reacționari din Țera
ungurască n'au voit să scie de o
conformitate în principiile conducē-
tore ale politicei interne și externe,
fiind-că acasă la ei n'au voit și nu
vor să recunoscă, că chiar Turc să
fi, nu-ți este permis a trata cu po-
porele, ca cu nisce masse brute după
plac, ci ai ca ocârmuitor îndatoriri
marī față cu ele, de cari adī nimic
nu te pōte dispensa.

Rezultatul a fost, că atâta au
intrigat, până ce au răsturnat pe
Kalnoky. Urmașul acestuia, Golu-
chowski, privește acum tot departe
peste graniță, și umblă să fericescă
lumea de acolo. Ce se petrece în
monarchie însă și mai ales ce se
petrece în Ungaria, n'au de și nu vede.
Și totuși ar fi, credem, în inte-

resul monarhiei, al tronului și al
păcii și bunei ordine în centrul Eu-
ropei, că ministrul de externe să se
gândescă odată serios, ce sfinșit
pōte se aibă o stare de lucruri înă-
untrul monarhiei dualiste, care de-o
parte și de alta nu face decăt
a nutrimulțumirea și amărăciunea
în sinul popoarelor, — să se gândescă
unde pōte duce în deosebī nenoro-
cita politică interiōră din Ungaria,
care tocmai în zilele de adī se des-
fățeză așa de mult în fața noilor pla-
nuri de reforme, ce le-a croit ocârmui-
rea pentru a sugruma deplin libertatea
învățământului, de care s'au bucurat
pană acum popoarele de limbă nema-
ghiară, mai mult orī mai puțin!

Revisuirea legilor învățământului primar.

(Proiectul ministrului Berzeviczy).

Am anunțat în numărul nostru
de ieri, că ministrul unguresc de
culte și instrucțiune publică Albert
Berzeviczy a pregătit și a dat publi-
cității proiectul de lege prin care se
șintesece la *revisuirea legilor învățămē-
ntului primar* (poporal). Diarele un-
guresci, cari îl publică, îi dic „*ante-pro-
iectul referentului*” și adaug, că acest
ante-proiect va fi prezentat unei *an-
chete* compusă din *conducătorii biseri-
cilor, din membri ai dietei și din băr-
bați specialiști*, pe care ministrul
a convocat-o pe ziua de 27 Mai
st. n. Aceleași foi ne mai spun, că
ministrul a trimis deja membrilor
anchetei invitările din cestiune.

Proiectul conține 82 paragrafi.
Prin el se supun unei *radicale revi-
suirii* art. de lege 48 din 1868 des-
pre *învățământul public primar*, artico-
lul de lege 18 din 1879 despre *în-
vătarea lim'ei maghiare* și articolul de
lege 26 din 1893 despre *regularea
salarelor învățătorilor de la școlile co-
munale și confesionale*.

Proiectul e împărțit în 5 capi-
tole: *obligativitatea învățământului* (I);

*Cele două grupuri ale școlii populare
primare* (II); *Salarisarea învățătorilor
comunali și confesionali și dreptul de
disciplinare ce-l esercită școlii* (III); *Pregă-
tirea învățătorilor și calificatiunea lor*
(IV); *Inspectiunea din partea statu-
lui* (V)

Din parte oficiōsă se anunță,
că prin proiectul acesta s'a îngrijit
de-o parte de *dirctia națională (ma-
ghiară) a învățământului poporal*, și
cu deosebire de *învătarea cu succes
a limbii maghiare*. Er de altă parte
de *urcarea salarelor învățătorilor comu-
nali și confesionali*.

Marī interese de stat pretind (!)
— se dice — ca *ingerența statului
față cu școlile confesionale și comunale*
să fie de natură a scuti pe deplin
caracterul național (maghiar) al ins-
trucției primare. Tot din acest punct
de vedere s'a îngrijit proiectul, ca
*nimeni să nu pōtă ocupa definitiv un
post de învățător înainte de a face es-
amenul de calificatiune în fața unei co-
misiuni de stat în limba maghiară*. Cu
alte cuvinte, funcția de învățător
atērnă *esclusiv* de la stat.

Vom publica în numerele vii-
tore întreg conținutul proiectului.
De-ocamdată vom resuma conținutul
motivării lui. Etă ce se spune în
motivare:

Conform §-lui 13 al proiectului, limba
de predare în școlile comunale, confesio-
nale, societare și private o stabilesc cei-
ce întrețin respectiva școlă. Decă însă în
vre-o școlă primară de acestea *cel puțin
20% din elevi sunt de limba maternă ma-
ghiară, trebue să se întrebuinteze și limba
maghiară la instrucție*, ca a doua limbă.
E necesară mēsură acēsta, de orece sunt
actualmente 3343 școlile populare în cari
limba de predare e *esclusiv nemaghiară*
(naționalistă), deci elevii maghiari, cari le
frequenteză, nu primesc instrucție în limba
lor maternă.

Este imposibil a-se realiza în toate
școlile și la toți elevii instrucția în limba
maternă, de orece dintre cele 16.725
școlile primare, 12.169 n'au decăt câte un
învățator.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Cântec.

Coboră amurgul, coboră
Din lumile lui inoptate,
Pe masă, pe foi resfirate
Se 'ntinde tristețea-i ușoră.

Și tremură filele scrise
Și toate de-amurg se'nfiōră...
Amurgul coboră..., coboră
Pe vise... nimicuri... și vise.

Și noptea cu gene 'ntristate
Veni-va din codru-i teeric,
Lăsa-va pe toate 'ntuneric
Și vintul va bate..., va bate...

Velurio.

Viēta.

De François Coppée.

Mathieu Jefouille era de două-deci și
doi de ani, era însă naiv ca un copil de
patruspredece ani. Absolvisc un curs co-
mercial într'un oraș din provincie și acum
ținta lui era Parisul. Era convins, că fără
dēnsul capitala nici n'ar fi completă și că
tocmai pe el îl așteptă acolo. Va fi primit
cu brațele deschise și Parisul va fi fe-
ricit, că etă a venit și Mathieu Jefouille.
Da, Mathieu Jefouille, care a absolvit
cursul comercial și care prin urmare este
capabil a conduce chiar o bancă, fie cât
de mare, decă i-ar încredința-o lui.

Și tinerul a părăsit drăgălașul oraș
de provincie. Lui îi trebuia un oraș mai
mare. Ii trebuia Parisul.

Și a sosit la Paris. Orașul era atât
de mare, avea însă o inimă atât de mică.
Mathieu și-a bătut foarte mult capul în
primele zile asupra cestiunei, cum se pōte
ca un oraș așa mare, să aibă o inimă atât
de strimțată.

Căci nimeni nu-i adresa nici un cu-
vânt, din care să fi licărit cea mai mică
bunăvointă. I-se părea curios, că omenii
îi făceau fel de fel de servicii, cereau
însă plată pentru or-ice.

N'a putut însă mult timp să plătescă,
pentru-că după deuce douē-spre-deuce zile
i-se cam isprăviseră banii, ce-i căpētase
de la mama sa, băcănița acea simplă, cu
pērul cărunt, în momentul când a plecat
de-acasă.

S'au cam isprăvit banii și s'a cam
isprăvit și politeta omenilor.

Mathieu începū să se gândescă:
— De ce am venit eu la Paris? Sē
tândălesc?

Și din ce în ce i-se presenta mai viu
înaintea ochilor ținta venirii sale:

— Am venit să-mi caut un post.
Da, să-și caute un post. La adecă,
nici nu scia cum să începă, dēr cu li-
niștea ce caracterizează pe omenii cu su-
fletul curat, se încredea în viitor.

Peste câte-va zile a ajuns la o ho-
tărire. Se plimba tocmai pe Piața Con-

cordiei, unde zări o firmă mare cu litere
de aur pe un colos de casă. Pe firmă era
scris cu litere de un metru.

Casa de bancă Pasanne.

— Etă ce caut! gândia Mathieu.
— Aici imi voiți întemeia viitorul!
Cu nimic n'ar fi sciut să motiveze și
nici nu se încerca s'o facă asta, de ce
adecă credea el că își va întemeia vii-
torul tocmai la Banca Pasanne? Pōte fi
plăcea numele „Pasanne”? Pōte fi con-
venia edificiul cel mare? Ori literele de
aur ale firmei?

Nici nu căuta motivarea. Iși închi-
puia, că va intra la directorul Băncii, se
va recomanda și îi va spune, că n'a ven-
it să cēră milă, ci că vrē să muncescă.
Vrē să muncescă mult și bine. El se pri-
cepe. Nu e el tiner ca toți tinerii; el a
absolvat cursul comercial, cu alte cuvinte:
El are pregătiri comerciale.

A mai umblat vr'o trei-patru zile
prin oraș, înainte de a se fi putut decide
sē între pe pōrta frumosului edificiu.

§ 14 se referă la acele școle primare populare, în cari limba de predare este exclusiv nemaghiară. După datele câștigate în urmă, sunt 1340 școle în cari limba maghiară nu se învață cu succes. (§ 13 dice: „elevul *nemaghiar* din școala de toate zilele, *trebuie să-și însușească limba maghiară în vorbire așa, încât să-și poată exprima clar și exact gândirile în limba maghiară, să știe ceti, a scrie și a calcula corect*).

Numărul școlilor cu limba de predare nemaghiară este de 3343. În aceste școle limba maghiară se predă numai ca obiect de învățământ, și de oreci școlile aceste, cu excepțiunea a 90, sunt *confesionale*, planul de învățământ pentru limba maghiară îl stabileau confesiunile. Espritul dovedește însă, că instrucțiunea din limba maghiară în aceste școle se face în mare parte numai din scrierea și cetirea, mecanică, și din școlile aceste confesionale abia ies elevi, cari să știe ungerese.

(§ 15 din noul proiect dispune: *Planul de învățământ privitor la instrucțiunea din limba maghiară* îl stabilește ministrul. *Atât școlile comunale, cât și cele confesionale sunt obligate a urma acest plan.*)

Dispozițiunea art. de lege 26 ex. 1893, care stabilește minimul salariului învățătorilor de la școlile comunale și confesionale în suma de 300 fl. (600 cor.), *nu se mai poate susține*. Acesta nu numai din cauză că relațiile de trai au devenit mai nefavorabile de atunci, ci și pentru-că învățătorii confesionali trebuie să împlinescă aceeași *problemă națională* și culturală, ca și învățătorii de stat. Se pretinde de la ei aceeași pregătire și calificare, ca și de la învățătorii școlilor de alt caracter. N'ar fi deci echitabil, decât între învățătorii de stat și între cei cari nu sunt aplicați la școlile statului, ar exista și pe mai departe marea deosebire de ași în privința salariului.

(§ 35 dispune, ca minimul salariului acestor învățătorii să fie de *cel puțin 800 cor.* pentru cei *ordinari* și *600 cor.* pentru cei *auxiliari*).

Sistemizarea plănită a salariilor necesită cu aproximativ 3 milioane mai mult din partea statului, fără de a se cuprinde în suma acésta și adausul cuinoueal. Suma cu care statul ar trebui să contribuie în viitor, după intrarea în vigoare a proiectului, pentru sistemizarea salariilor învățătorilor comunali și confesionali, se poate prelucina cu *7.577,509 cor.*

Revisuirea art. de lege 28 ex. 1868 despre pregătirea și calificarea învățătorilor, trebuie să se modifice și întregescă din următoarele puncte de vedere:

Interesele mari de stat, ce se legă de învățământul popular, pretind ridicarea nivelului pregătirii învățătorilor. Dér pregătirea și mai ales calificarea lor nu trebuie înăspriță numai din acest punct de

vedere, ci și pentru-ca în chipul acesta să se reducă în cât-va ultra-producțiunea de învățători, care a devenit o bôlă socială. Acele dispozițiuni ale proiectului de lege actual, în sensul cărora candidații de învățători cari au terminat cursul preparandial, *trebuie să probeze* la examenul fundamental, că *posed limba maghiară* în măsura de a-o predă (§ 67); mai departe și cu deosebire dispozițiunea, că la *examenul de specialitate* (calificațiune) formă obiect de examinare, pe lângă obiectele de specialitate, și acele cari constituie elementele principale ale culturii naționale, *ér examenul acesta este a-se face înaintea unei comisii a statului în limba maghiară*: — aceste dispozițiuni dau la o altă garanție, că în sfârșit și în *Ungaria nu vor pute fi aplicați decât învățători, cari posed limba statului și sunt părtași ai culturii naționale*.

Nou în acest proiect este dispozițiunea, că *liberarea diplomei de învățător și aplicarea lui definitivă, e condiționată de la examenul special de calificatiune, ce trebuie să se depună în fața comisiei esaminătoare a statului.* (§§ 65 și 70).

În continuarea motivării se arată căte școle pedagogice sunt în Ungaria (din 48, 30 sunt confesionale, ér din 27 școle pedagogice de fete, 20 sunt confesionale) și se accentuează luarea de măsuri noue și mai energice pentru controlarea învățământului popular din partea statului.

Expozeul contelui Goluchowski.

În ședința subcomisiunii *budgetare* a delegațiunii austriace, care s'a ținut la 16 Maiu n. în Budapesta, ministrul de externe comun contele Agenor *Goluchowski* și-a făcut *expozeul asupra situațiunii politice esterne*.

Drept întroducere spune, că de la ultima sesiune a delegațiunilor nu s'a întâmplat în situațiunea politică vr'o schimbare demnă de a fi în deosebi remarcată. Raporturile politice cu toate statele, în *deosebi cu Italia, sunt escelente*. Intilnirea ce a avut'o în Abbazia cu ministrul de externe italian *Tittoni*, l'a întărit (pe *Goluchowski*) în convingerea, că se pune mare preț în Roma ca și în Viena pe cultivarea bunelor relații de vecinătate între Austro-Ungaria și Italia. Schimbul de vederi, ce l'a avut cu *Tittoni*, s'a menținut între limitele *principiilor fundamentale conservative*, cari dominază politica esternă austro-ungară și pe cari *Italia și-le-a apropiat în privința cestiunii balcanice*. Aceleași năsuințe au contribuit la *convenția dintre Franța și Angliera*.

Pe cât de îmbucurătoare sunt aparițiunile aceste, *pe atât de posomorit este tabloul ce ni-l presentă situațiunea în Extremul-Orient*, unde contrarietăți adenci au provocat o luptă, care este întristă-

tore din punct de vedere al umanității și amenințătoare prin aceea, că ași nici măcar nu se poate prevedea durata ei și de presiunea economică generală ce probabil are să urmeze chiar și pentru cei neinteresăți. Față cu conflictul acesta, monarchia noastră a proclamat *necondiționata neutralitate* și ne vom îngriji, ca să se și respecte strict. Tot pe acest punct de vedere s'au pus și cele-lalte puteri, așa că după prevederile omenesci se poate dice, că *lupta acésta va rămâne localizată* și nu va produce alte încurcături periculoase.

E îmbucurător progresul, ce l'a făcut în timpul din urmă *acțiunea de reforme a monarchiei în Balcani*, cu toate *greutățile ce s'au pus din partea Turciei*. Ofițerii străini sosind scurt înainte de acésta în districtele ce li-s'au indicat, ei sunt acum cu totul preocupăți de executarea problemei, ce li-s'a încredințat, și se poate spera, că în curând se vor arăta rezultate palpabile. Suntem deciși, ca cu persistență și energie să continuăm executarea deplină a tuturor punctelor programului din *Mürzsteg*. Și sperăm, că *Turcia nu va mai îngreuna problema noastră, după cum a făcut adese-oră până acum*, necunoscându-și interesele ei cele mai proprii.

Cei din Constantinopol se nu se mai îndoiesc, că cu *apucăturile lor obicinuite e imposibil a face să ne reducem pretenșiunile*. Dacă *Pörta* vré să se libereze *grabnic* de sub presiune, trebuie să ne sprijinescă sincer și leal și să ne dea și din parte-i concursul, ca să urmeze cât mai curând sanarea raporturilor pe teritoriile contemplate. Dacă nu va face așa, *numai ei are să-și atribuie* menținerea și pe mai departe a amestecului nostru nemijlocit și *numai ea e vinovată de pericolele serioase la cari negreșit s'ar espune, decât continuându-și tactica sinucigăse*, va da dreptate acelora, cari o cred incorigibilă și doresc a o supune unei *operațiuni mai adenci* decât sunt dispozițiunile, cari constituie simburile programului din *Mürzsteg*, dispozițiuni, cari scutesc în deplină măsură integritatea Turciei.

Orbă ar trebui să fie ea (Turcia), decât s'ar eschiva în fața acestei chibzuirii și ar asculta mai ales de numeroșii ațțători și denunțanți, cari din sciri absurde, din scornituri și bănueli și-au făcut o profesie rentabilă, fără de considerare la interesele vitale ale imperiului și la urmările fatale, ce pot să le aibă pentru imperiu.

Ar fi cu atât mai nescusabil acésta, cu cât în urma convenției cu Bulgaria, precum și a atitudinii corecte a guvernului sârbesc față cu uneltirile bandelor, liniștea populațiunii, în urma acțiunii de reforme, a creat o situațiune, care în contrast cu temerile, ce se puteau nutri înainte cu câte-va luni, pare în deosebi acomodată a promova și grăbi munca ce e în curs.

Nu este permis a-se mai pierde din timp, și de aceea cred, că totu-și se poate aștepta de la Turcia, să vadă odată clar, cât de serios și nepreocupat procedem noi în interesul existenței și consolidării ei, atunci când *ținem strâns și neclintit la pretenșiunile noastre*.

Goluchowski vorbește apoi despre convențiunile comerciale cu Germania și Italia dicend, că mai sunt de înlăturat piedeci însemnate, înainte de a-se afla baza pe care să se clădescă raporturile comerciale cu statele vecine.

Incheie cerend aprecierea și primirea *budgetului ministeriului de externe*.

Negocieri cu Exarchul bulgar.

Diarul „*Le Temps*” din Paris aduce scirea, că ministrul plenipotențiar român de la Constantinopol ar fi intrat în negocieri cu Exarchul bulgar de acolo cu privire la cauza eclesiastică și școlară a Aromânilor din Macedonia. *Étă ce scrie „Times” cu data de 12 Maiu a. c.:*

„Exarchul bulgar din Constantinopol P. Sa Iosif, și ministrul român din Constantinopol, d-l Lahovari, după cele ce se

spun în cercurile diplomatice, au început de curând tratative cu privire la diferendul eclesiastic și școlar al Cuțovlahilor din Macedonia față cu patriarhul ecumenic, Sf. Sinod și Grecii.

Se vorbește de o înțelegere cu totul neașteptată pentru aceștia din urmă, avend de scop esirea Cuțovlahilor de sub patriarhatul grec și trecerea lor la exarchatul bulgar. *Étă condițiile, cari ar fi fost discutate între P. Sa Iosif și d-l Lahovari la Orta-Keoi, scaunul exarchatului bulgar, de pe malul Bosforului:*

„1) Crearea de episcopate cuțovlahe în Macedonia și fundarea de noue școle sub reserva ratificării Sultanului;

„2) Introducerea limbei române în biserici;

„3) Protecția Cuțovlahilor de către comunitățile bulgăresci contra patriarhiștilor greci” etc.

Exarchul bulgar și diplomatul român au început aceste tratative în mod oficios; Prea sfințitul Iosif, una din personalitățile eclesiastice cele mai considerabile din Orient, în scopul de a-și mări influința exarchatului față cu puterea patriarhatului; celălalt negociator, d-l Lahovari, poate mai mult ca un mijloc de presiune contra patriarhatului pentru a-i smulge aceleași condițiuni, fără a provoca o schismă la Cuțovlahi, cari sunt socotiți la București ca un prețios element de schimb contra faimosului cadrlater Silistra-Ruscuc-Șumla-Varna în cazul unei eventuale prefaceri a hartei balcanice“.

Diarele opoziționale din București accentuează, că „*Times*” din Paris primesce informațiunile sale chiar de la guvernul român și dau deci o importanță deosebită comunicatului de mai sus al fôiei franceze.

„Conservatorul” dice relativ la noua încercare, despre care vorbește „*Times*”:

„...Sir Kennedy, (ambasadorul engles la București) mărginind lucrul la Macedonia, crede că numai o coalițiune a tuturor rasselor poate rezista covârșitoarelor și agresivelor populațiunii slave. Și într'un viitor raport către șeful său, va pute spune despre noua încercare, că ministrul de externe al României, impacient a da o soluțiune cestiunii Românilor macedonenii, perënd încrederea în protecția Germaniei și Austriei, a recurs la Exarchul Iosif al Bulgarilor. Astfel Aromânul din slugă la Grec, rob la Bulgar.

Tristă situație pentru țera românescă. Aceste încercări sunt menite a ne micșora în ochii Românilor macedonenii. Aceștia nu vor consimți nici odată a se pleca înaintea Bulgarilor, pe cari cu drept cuvânt îi socotesc inferiori lor.

Pe când principatul bulgar vasal al Sultanului tratăză cu Pörta de la putere la putere, regatul român se plécă ca trestia în toate părțile....

Răsboiul.

După ultimele sciri, situațiunea pe câmpul de răsboi e următoarea:

Trupele generalului japones *Kuroki* înaintăză tot mai adenci în Manciuria. Se dice, că numai 60 mile le-ar despărți de Liaoyang, poziția principală a Rușilor.

În peninsula Liaotung Japonessii debarcă mereu trupe, cari se pregătesc a asedia Portul-Arthur. O scire din Cifu spune, că peste câte-va zile Japonessii vor ataca portul și orașul dinspre mare și dinspre uscat, de-odată. O parte a trupeilor japones debarcă în golful Kerr, câțiva kilometri depărtare de golful Talien-van. În golful Kerr Japonessii au suferit o pierdere. Vaporul „*Miako*” s'a pustiit dând peste o mină. După sciri din Petersburg, vaporul a fost aruncat în aer de un ofițer rus îndrăsnet, care a aruncat asupra lui torpile dintr'o canonieră. Scirea din Petersburg spune, că vasul japones pustiit a fost un mare cuirasat.

Despre asaltarea și cucerirea Portului-Arthur de către Japonessii, nu se știe nimic pozitiv. În fața acestei sciri alarmante, pe care am dat'o și noi eri după telegrama unei foi din Paris, credem interesant a reproduce următoarele din „*Neue Fr. Presse*”:

Correspondentul de răsboi al diarului londones „*Daily News*” dice între altele, că generalul *Stössel*, comandantul Portului-Arthur, dispune de-o garnisônă de 15,000 soldați, și de alimente și munițiuni pentru cel puțin 9 luni. Bombardările floței japones au fost până acuma fără succes, rămânend tunurile rusesci intacte. Garnisóna din Port-Arthur ar fi ocupat

În sfârșit a sosit și ziua cea mare.
— Nu mai trăgănez lucrul — își dicea Mathieu. Cine știe, poate vine un alt-cineva și capetă postul, care eventual va fi vacant.

Și s'a îmbrăocat de sêrbătore.
— Să vadă directorul Băncii, că nu sunt orî-cine!

Câte-va césuri s'a mai luptat cu sine însuși, apoi s'a dus pe Piața Concordiei, unde se afla Banca Pasanne. Încă tot mai șovăia, dér în sfârșit și-a luat inima în dinți și s'a adresat portarului îmbrăcat în livrea aurită:

— Pot să vorbesc cu d-l Pasanne? Portarul esamină pe tânărul cu ochi pricepători, dér îl liniști privirea lui blândă.

— Domnul Pasanne se află în biroul său. În ce afacere îl căutați? Mathieu răspunse cu ambiție:

— În afacerea unui post. Portarul zîmbi și își gândia: — Serman băiat!

...Mathieu a așteptat în antișambră o oră și jumătate. În sfârșit îl intrébă un servitor:

— Vreți să vorbiți cu d-l director?
— Da.

— Pe cine să anunț?
Mathieu simția o ametelă fericită, căci étă acum i-se va anunța visita, cum cetise el prin novele, și și-a predat biletul.

Servitorul ceti biletul cu o intimitate supărătoare, apoi intră la directorul și se întorse peste câteva minute.

— Domnul director este foarte ocupat. Vré să știe în ce afacere îl căutați? Mathieu răspunse sficios:

— Caut un post... Servitorul a intrat din nou și întorcându-se éráși peste câteva minute, îi aduse răspunsul:

— Domnul director a spus, că nu este nici un post vacant...
...Mathieu se plimba éráși printre edificiile uriașe.

— Ce păcat, că n'am putut vorbi în persônă cu d-l Pasanne! Dacă îi arătam certificatul despre absolvirea cursului comercial...

tote punctele principale din jurul Portului-Arthur la o distantă de 20 mile.

Și mai favorabile sunt rapoartele corespondenților agenției „Reuter“ despre situațiunea din Port-Arthur. Raportul unui corespondent țice, că fortăreța este înconjurată de 3 șiruri de fortificațiuni, în câț e deschisă ori-ce asaltare cu succes. Un alt corespondent al agenției „Reuter“ țice, că 30,000 soldați stau la dispozițiunea comandantului fortăreței.

Ori cât de optimiste ar fi aceste rapoarte — țice „Neue Freie Presse“ — fapt este, că în Port-Arthur se află 23 bataliune de infanterie, 2 bataliune de artilerie de cetate, 1 batalion de sappeuri, 1 companie de torpedo, 1 companie de telegrafe, 4 brigăzi de artilerie și 3 detașamente de artilerie. La oaltă garnisonă constă din 29,000 soldați și 100 tunuri. Chiar și în cazul, decă numărul acestor trupe ar fi fost redus în urma perderilor suferite, totuși ar fi de-ajuns pentru apărarea cu succes a fortăreței, în cas decă proviantul și munițiunea ar fi destul de abundente.

Cestiunea inchiderii Portului Arthur e deocamdată irelevantă. Inchiderea ar fi chiar spre avantajul Rușilor, deore-ce în cazul acesta n'ar pute intra în port nici torpilorele japoneze, pentru a scufunda vasele rusești din port.

SCIRILE DILEI.

5 (18) Maiu.

† Victor de Mocsonyi. „Drapelul“ aduce trista scire, că Victor de Mocsonyi, fratele mai tiner al d-lui Dr. Alesandru Mocsonyi, a încetat din viață după o bôlă grea și îndelungată. Inmormântarea se va face Sâmbătă în 8 (21) Maiu, în mansoleul familiar dela Feni. — Adresăm familiei Mocsonyi condolențele noastre cele mai sincere!

Concertul Theodorini-Danthi în urma unor piedeci neprevădute a fost amânat pe mâne (Joi) sêra. Acompanied în pian va fi susținut de d-l Paul Richter în urma unui cas de doliu ivit în familia d-lprof. Lassel. În Dăm următoarele încă unele detalii din viața celebrei cântărețe.

Elena Theodorini a cucerit lumea întregă și a cules lauri în Spania, Italia, Portugalia, Londra și Paris. Ea a creat în Milano și în Roma cu un strălucit succes rolurile din „Herodiade“, „Cid“ și „Navarraine“ ale marelui măestru Massenet. În teatrul regesc din Madrid pe „Gioconda“ și „Mephistopheles“. Aici fu decorată de regina Spaniei. Asemenea a fost decorată și de regina Portugaliei. În America și în Brasilia i-se creă o punte de aur, dându-i în doi ani o jumătate de milion onorar.

Călătoria familiei regale române. Familia regală română a sosit Lună sêra la Bucuresci, fiind primită la gară cu nesfârșite urări din partea miniștrilor, autorităților publice și a mulțimei imense, ce era înșirată de la gară până la palatul regal.

Continuăm astăzi cu relatările asupra ultimelor două zile de călătorie. Duminecă d. m. a sosit familia regală pe yachtul „Orient“ în portul de la Sulina, între bubuiturile tunurilor bateriei de artilerie de pe uscat și ale salvelor trase de pe bricul „Mircea“ și canoniera „Grivița“. Mulțimea pe chei era enormă. Numeroase vapore, remorchere și bărci eșisere spre întâmpinare. În momentul acostării muzicele de pe vapore și de pe uscat au înțonat imnul regal. MM. LL. au fost întâmpinate de președintele comisiunii europene a Dunării, de primarul orașului și autoritățile publice. După primire s'a oficiat un serviciu divin în catedrală, ăr după terminarea slujbei MM. LL. au asistat în fața palatului comisiunii dunărene la salvarea echipagiului unei năvi presupusă naufragiată. Familia regală a vizitat apoi orașul splendid pavoasat, bricul „Mircea“, crucișătorul engles „Hussar“. Sêra a avut loc o splendidă iluminăție și o retragere cu torțe. După masa luată pe bordul „Orientului“, familia regală a vizitat palatul comisiunii dunărene, unde a concertat corul d-lui Chiriac, venit de la Bucuresci. La ôrele 10 sêra familia regală s'a

retras pe bord. Lună la ôrele 5 dimineța a urmat plecarea din portul Sulina spre Galați între urările mulțimei staționate pe chei. După sosirea la Galați, MM. LL. au urcat trenul spre Bucuresci, unde au sosit sêra.

O aventură a Archiducelui Francisc Ferdinand. Se scrie din Hamburg cu data de 14 Maiu: Archiducele Francisc Ferdinand a fost astăzi victima unui exces de zel din partea poliției. Archiducele, care se afla incognito în Hamburg, avea de gând să se îmbarce pe un vapor german spre a călători în Anglia. În momentul când voi să se îmbarce, un comisar l'a reținut, creșând că are de a face cu un defraudant urmărit. Archiducele a răspuns: „Eu sunt moștenitorul de tron al Austro-Ungariei“, comisarul însă a replicat: „Asta pôte s'o spună ori cine“. În sfârșit Archiducele s'a legitimat și apoi a dat mâna comisarului, lăudându-l pentru zelul său. — Din Viena se desminte scirea acêsta, ca o scornitură fără nici un temei.

D-l Dr. Fr. Stiehler anunță cășetoria sa cu d-na H. Th. Leonhardt n. Kugler întimplată la 14 Maiu și vestesce pe on. sêi pacienți, că a plecat din Brașov pentru câte-va săptămâni.

O femeie Dr. în teologia. D-na Gertrud de Petzold, fiica unui ofițer prusian din Thorn, a obținut zilele trecute doctoratul în teologie. D-na Petzold e prima predicatoră a Angliei, a studiat mai întâiu la Berlin, apoi în Scoția și în urmă la Edinburg filosofia și teologia. Ea a fost alêsă predicatoră contra unui număr mare de concurenți, în urma a trei predici, pe cari le-a ținut.

Stabilimentul de băi al provinciei Stiria, Baia Neuhaus lângă Cilli recunoscută ca Acrototermă de 37° Celsius, și izvor de apă cu conținut de oțel, 397 metri d'asupra mării. Stația calei ferate Cilli, depărtare de Viena și Budapesta 8 ôre, de Agram 4½, de Triest 5½ ôre. Băi termale cu apă de beut, băi electr. Hydro și Thermo terapie, massage, gimnastică suediană, electroterapie etc. Resultate emnente de cură la bôle femeiesci și de nervi soldină, reumatism, suferință de băsică etc. Tôte felurile de amuzamente și petreceri cu musică, salône de jocuri, biliard și ce, tură, Lawn-Tennis, Ping, Pong, Popice-Restaurante escelente, reuniuni, baluri leccerte, vênătore, pescărit, parc minunat. Stație de poste și telegraf. Prețuri moderate.

Director și medic balnear Dr. Heibaum.

Informații și prospecte gratis de la direcția de băi. Seson dela 1 Maiu până în Octomvrie.

Pentru amatorii de fotografie. Aparat de fotografie pentru salon și voiaj forte renumite; aparat pentru fotografi la moment, precum și tôte articolele necesare, se pot procura dela A. MOLL livrantul curții c. și r. din Viena, Tuchlauben Nr 9. Manufactură fotografică fondată la anul 1854. La cerere liste mari ilustrate, coșinând prețurile gratis.

Budgetul școlilor și bisericilor române din Macedonia.

În numărul de eri al „Monitorului Oficial“ român a apărut mesagiul pentru aprobarea bugetului școlilor și bisericilor române din Macedonia pe exercițiul 1904—1905.

Fiind chiar acuma cestiunea Românilor din Macedonia la ordinea zilei, credem de interes a estrage din acest mesagiul unele date:

În circumscripția Albania: 22,430 lei pentru întreținerea a 12 școli primare românești cu 16 institutori și 6 institutore, a 6 preoți și 7 cântăreți; în circumscripția Bitolia: 72,280 lei pentru întreținerea a 29 școli primare românești, cu 44 institutori și 26 institutore, a 12 preoți, 1 diacon, 11 cântăreți, 1 dirigior de cor și 9 pensionari; în circumscripția Epir: 26,890 lei pentru întreținerea a 27 școli primare românești cu 25 institutori și 13 institutore, a 5 preoți, 3 cântăreți și 5 pensionari. În circum. Salonie: 49,680 lei pentru întreținerea a 28 școli cu 34 institutori și 25 institutore, a 34 preoți, 10 cântăreți și 1 pensionar, în total anul 171,280 lei.

Pentru liceul român din Bitolia 58,276 lei; pentru școla normală profesională română de fete din Bitolia 26,500 lei; pentru școla comercială română din Salonie 36,195 lei; pentru școla comercială ro-

mână din Ianina 24,260 lei; pentru școla de băieți din Sofia 17,240 lei; pentru școla mixtă din Turtucaia 6150 lei cu atelierul său de unelte pescăresci; burse în valoare de 12,808 lei pentru studenții români în România și Constantinopol, 3,040 lei fond pentru asistența medicală a populațiunii românești sêrace din Bitolia; 17,180 lei pentru serviciul administrației școlilor și bisericilor române din Macedonia; și 14,571 lei fond de subvenții, comision și fonduri pentru cheltueli neprevădute; adecă total suma de 400,000 lei.

În școlile primare din Albania este o populațiune de 304 școlari români, la o populațiune de 9,720 locuitori de diferite naționalități; în școlile primare din Epir 871 școlari români, din o populațiune de 27,480 locuitori; în școlile primare din Bitolia: 1,396 școlari din o populațiune de 40,150 locuitori; în școlile primare din Salonie 1,247 școlari români din o populațiune de 36,190 locuitori; în liceul și școla profesională normală de fete din Bitolia 383 școlari; în școla comercială din Ianina 44 elevi, în școla comercială din Salonie 42 elevi, în general decă 4,415 elevi români.

O carte de bucătărie cu 10,000 franci.

În primul secol al artei tipografice erau la modă foliantele uriașe.

A fost decă o surprisă din cele mai mari pentru bibliofili, când prin anii optzeci ai secolului XVI a început din Olanda să se răspândească un nou format de cărți, nisele cărțile dragălașe, mititele, cari în comparație cu Goliati în folio, aveau înfățișarea de Liliputane. Nu se mai veduse până atunci așa ceva, cărți pe cari să le poți purta în mână, să le bagi în buzunar și să le duci ori unde cu tine, și pe lângă acêsta să le poți cumpăra cu un preț de nimica! Era un sistem cu desevirșire nou, care a produs adevărată senzație.

Bărbatul, care a introdus acest nou sistem, era un librar inteligent cu numele Ludovic Elzevier (scris și Elsevier și Elzevirius) din Löwen (Leuven, Louvain, Lovania, Lovanium), care pe la 1580 a deschis în orașul universitar Leyden un institut de editură, fiind în același timp și pedel al universității. Din momentul, când a debutat pentru prima ôra cu editarea lui Eutrop prelucrat de P. Merula, a trecut din succes în succes. Edițiile frumoșe ale editorului olandez cuceriră tôte pietele bibliografice și le găseai în tôte centrele culturale de pe atunci, în Paris, Frankfurt și în alte părți. Institutul Elzevier a luat un avânt și mai mare după mörtea întemeietorului (1617), după-ce fiul lui, Mateiu și Bonaventura și nepotul Abraham, au împreunat cu editura o tipografie proprie.

În editura Elzevierilor au apărut rând pe rând clasicii vechi și cei francesi, opere didactice și amuzante, anecdote, satire și fațetii. Din diferitele signete ale Elzevierilor cele mai cunoscute sunt globul terestru și Minerva sub maslin cu devisa: Ne extra oleas. Ceea-ce a contribuit mai mult la răspândirea acestor ediții pe lângă corectitatea și ieftinătatea lor, era format mic de sedet și duodet. Timpul de înflorire a firmei a durat până prin optzeci din secolul XVII, când institutul s'a disolvat.

Cel mai rar exemplar din editurile Elzevierilor este o cărticică francesă, care pörta titlul „Pastissier françois“, o carte de bucătărie fără nici o valoare literară. Astăzi sunt cunoscute din acêsta carte vro 30 de exemplare, cele mai frumoșe trei în Rusia. La 1870 s'a vëndut la licitație un exemplar cu 2910 franci, la 1877 același exemplar cu 3255 fr., la o a treia licitație după doi ani numai cu 2200 fr. Un alt exemplar a fost cumpărat de ducel de Chartres la 1874 cu prețul de 3000 fr., ăr unele s'au vëndut câte cu 5000, ba pe la sfârșitul anilor șeptedeci s'a vëndut unul chiar cu 10,000 fr.

Alte exemplare rare, pentru cari bibliofili plătesc mii de franci, sunt Kempis „De imitationi Christi“, o biblie francesă, sentințele lui Larocheffoucauld etc.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 17 Maiu. Delegațiunea ungară a început adă desbaterea bugetului comun de esterne și a expoziei contelui Goluchowski. Doi membri din opoziție au atacat violent tonul ce l'a întrebuintat Goluchowski față cu Turcia. Budgetul a fost primit atât în desbaterea generală, cât și specială.

Londra, 17 Maiu. Corespondentul diarului „Daily News“ telegrafică din Cifu, că dispoziția gar-

nisonei rusești din Port-Arthur e în sufletită. Afară de vasele „Retvizan“ și „Askold“, cari se află în docuri spre reparare, tôte celelalte vase pot eși în largul mării, de ôre-ce eșirea portului a fost făcută liberă prin exploziuni.

Londra, 17 Maiu. Scirea despre ocuparea Portului-Arthur prin asalt de cătră Japonesi, nu se confirmă.

Petersburg, 17 Maiu. Cinci Chinesei, cari au încercat un atentat în contra unui tren militar rus, au fost executai în Mukden. Acești Chinesei, cumpărați de Japonesi, au aședat cartușe de piroxilin pe traseul liniei ferate, însă așa de prost, că cartușele au explodat numai după-ce trecuse peste ele vagonul din urmă.

Moscva, 17 Maiu. Țarul, însoțit de principele moștenitor, a sosit adă aici, ca să-și ia rămas bun dela al decelea corp de armată, care plecă pe câmpul de răsboi. După acêsta Țarul a plecat spre alte orașe, de unde se pornesc trupe spre Extremul Orient.

Petersburg, 18 Maiu Kuropatkin depeșază: Japonesi au debarcat la Liutșang și înaintează spre Haiciông. Din Niucivang Rușii s'au retras cu totul.

Diverse.

H. M. Stanley. Zilele trecute a murit în Londra în etate de 63 ani renumitul explorator african Henry Morton Stanley. Din biografia acestui faimos bărbat dăm următoarele amănunte: Rămas în etate de 3 ani orfan, a crescut în orfelinatul Saint-Asaph. În curând părăsi acest orfelinat și se angajă ca băiat de cabină pe bordul unui vas, pe care fu adoptat de un neguțator numit Stanley. Ca tiner fecior, a luptat în armata confederaților, fu făcut prinsonier, intră apoi în marina Statelor Unite ca sublocotenent, părăsi acest serviciu și făcă călătorii prin Abisinia și Spania.

În anul 1870 plecă în căutarea exploratorului Livingstone în Africa și îl găsi după un an în apropierea lacului Tonganyka. Exploră cu Livingstone împreună partea de nord a lacului, îl părăsi în 1872 și se reintorse în Anglia.

Diarele „New-York Herald“ și „Daily Telegraph“ îl însărcinară în anul următor cu o a doua misiune în Africa. În acêsta misiune exploră cu succes regiunea africană „Victoria Nyanza“ și urmă timp de 8 luni cursul marelui fluviu, pe care Livingstone îl credea a fi Nilul, și care era în realitate unul din brațele superioare ale fluviului Congo. În decursul anilor de la 1879—1882 descoperi basinelul rului Congo și înființă în 1884 stațiuni comerciale dealungul lui Congo.

În anul 1887 plecă din nou în Africa în ajutorul lui Emin-pașa, pe atunci guvernator în Equatoria și află pe acesta. Timp de 3 ani, cât a durat acêsta nouă întreprindere, a pierdut 400 din 650 ômeni, cari l'au însoțit. Cu ocaziunea acêsta descoperi rîul Semliki, munții Rouvezori și exploră lacul Albert-Eduard. După acêsta călătorie se stabili în Anglia, unde a luat parte la mișcările politice. Ultimii ani ai vieții sale i-a trăit retras ocupându-se cu scrieri.

Dintre publicațiunile eșite din péna lui amintim celebrele opere: „Cum am găsit pe Livingstone“, „De-a curmezișul continentului negru“, „Congo și înființarea statului liber“, „În întunecimile Africei“, „Însoțitorii mei negri și straniile lor legende“. Cel din urmă op al său apărut în 1898 pörta titlul „De-a curmezișul Africei australe“. Operele sale, cari i-au creat un nume neperitor, au fost traduse aprópe în tôte limbile moderne.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil Traian H. Pop.

Stabiliment de hydrotherapie

Wällischhof,

stațiune de tren și postă Brunn-Maria-Enzersdorf, 30 min. departe de Viena.

Arangiament modern

(pe lângă hydrotherapie completă, băi electrice, de aer, sôre, massage, electricitare, gimnastică suedă etc.)

Prețuri moderate.

Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medicul stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

Novitate.

MAGAZIN DE HAINE

Novitate.

pentru bărbați și băeți.

Subscrisul are onore a aduce la cunoștința Onor. public, că mi-am mărit magazinul meu cu bună reputație, de confecțiuni pentru dame

GOLDMAN N. P.

cu un magazin de

haine bărbătesci, de băeți și copii,

corespundător cerințelor moderne, pe care l'am instalat în

Piața, Șirul inului în palatul lui Czell.

Prețurile cele mai ieftine.

Pui la dispoziția On. public executarea cea mai bună și efectuarea cea mai solidă.

Principiul meu este, eu câștig puțin să fac vânzare mare.

Rugându-mă de o cercetare numără, rămân

Cu totă stima

GOLDMAN N. P.

magazin de haine bărbătesci, de băeți și copii (palatul Czell).

Un lucrător tinăr, de 15—16
ani, care se vorbește: unguresce,
nemțește și românește să primește
în trafica cea mare de tutun din
Strada Porți.

1354.2—2

Continutul următorilor articoli
higienici sunt întrebuițați de cei
mai renumiți profesori și medici, și
sunt declarați de **forțe bune**.

Senegin contra tusei, reușelii, dureri de piept,
officei, tusei măgărești, catarului, ast-
mei, greutății de respirat, lungorei și tusei
sec. Vindecă sigur și repede. — Prețul 1 cor.
20 fil. și 2 cor.

Capsic unsore contra durerii de oșe, poda-
durerilor de cap, de dinți și nervi, precum și
scriturilor. Cele mai îmbătrinite bóle le
vindecă. — Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Centarin contra morburilor de stomach, pre-
cum lipsa de apetit, mistuirea rea,
catarul și aprinderea de stomach, greță și vo-
mare, sgirciurile cele mai grele, Leac sigur.
Folosește și la curățirea sângelui. — Prețul 1
cor. 20 fil. și 2 cor.

Kaljodsarsaparil mijloc escelent pentru cu-
rățirea sângelui la sifilis,
morburile tinerețelo. — Prețul 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons inchierea scaunului e cauza di-
feritelor morburilor, precum pal-
pitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și
altele. Decă cine suferă de inchierea scaunu-
lui, numai decât se comandeze Laxbonbons, za-
harele purgative, plăcute și dulci la gustat.
— Prețul 1 corónă.

Faceți încercare despre ori-ce articol și
Vă veți convinge.

Cornel Demeter,

apotecar în Budapestbékásmejer nr. casei 39.

Cea mai bogată baie feruginósă

în acid carbonic și baie de nămol,

Idroterapie rațională, CURĂ de zăr și lapte.

„DORNA“

în Carpații Bucovinei,

Stație a Căilor ferate, situată la confluența
Dornei și Bistriței auri.

Palate monumentale de cură, apaducte din isvóre
alpine, canalisație, lumină electrică, cale pentru bici-
clete, concerte, excursiuni: în România, Transilvania
și Ungaria apropiată, cu trăsura, cu cai și plute.

Succese splendide: la bóle de nervi fe-
meesci și cele de inimă, la anemie, arteriosclero-
să și exodate.

Prospecte gratis.

La consultațiuni medicale răspunde medicul sta-
bilimentului de băi cons. imp. Dr. Artur Loebel.

LOTERIA de stat reg. ung. a XXIV-a pentru scopuri de binefacere și de folos public.

Acastă loterie conține 7691 câștiguri în suma totală de
365,000 cor., care se plătesc în bani gata.

Câștigul principal 150,000 cor.

Mai departe:

1 câștig mare cu cor. 50,000	20 câștiguri.	à cor. 500
1 " " " 20,000	50 "	100
1 " mic " 10,000	100 "	50
2 câștiguri à " 5,000	1000 "	20
5 " " " 2,000	6500 "	10
10 " " " 1,000		

Tragerea irevocabilă la 30 Iunie 1904.

Un los costă 4 corónă.

Losuri se capetă: la direcția loteriei reg. ung. în Budapesta
(Vama principală), la toate oficiile: de poste, dare, vămii și sare,
la toate stațiile căilor ferate și la cele mai multe trafici și zarafii.

2—6,1350.

DIRECȚIA LOTERIEI DE STAT REG. UNG.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decă fiecare cutiă este provădută cu marea de
apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecure durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greu-
tăților celor mai cerbicoșe la stomach și pântecoș, în contra cărcicilor și acrelei la stom-
mach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și
a celor mai diferite bóle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce
cresce meren de mai multe decenii încóce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corónă 2.—
Falsificațiile se vor urmări pe cule judecătórescă.

Franzbrantwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decă fiecare sticlă este provădută cu marca de scutare și cu
plumbul lui A. Moll.

Franzbrantwein-ul și sarea este forțe bine cunoscută ca un remediu poporal cu de-
osebire prin tras (frotat) alină durerile de soldină și reumatism și a altor urmări de rócálă.
Prețul unei sticle originale plumbate, Corónă 1.90.

Sapun de copii a lui Moll.

Cel mai fin sápun de copii și dame fabricat după metodul cel mai nou pentru cul-
tivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40
Cinci bucăți Corónă 1.80. Fie-care bucată de sápun, pentru copii este provădută cu marca
de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează glnic prin rambursă postală.

La deposite se se ceră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca
de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neustädter
și engros la D. Eremia Nepoții.

Băile de iod din Basna.

(Felső-Bajom Bázna).

Lac sărat cu iod și brom. (In com. Tárnavei micé Ardeal).

Se află la o înălțime de 291 metri asupra n.ării. Isvórele sărate, care
conțin iod și brom au putere vindecătóre la următoarele bóle: srofuloșe în
deosebire forme, reumatism și soldina, aprinderi de incheeturii de diferite
caractere, rachitis, siphilis, la inv. ninari cronice cu argint viu, ischias,
neuralgie, precum și la bóle de piele cronice (Ekrema, Psoriasis, Lupus)
mai de parte bólele femeesci de organe sexuale.

Estras din expertisa Profesorului Dr. Wilhelm Hanko despre analiza ce
a făcut din nou la anul 1901 cu apa din isvórele din Basna, Ehrlich și
Karlsquelle și baia de mlaștină (Bademool).

Isvórele din Basna Ehrlich și Karlsquelle aparțin celor mai eminente
ape saline, cu conținut de iod și brom. Conținutul lor de iod, brom și sare
în trece isvórele renumite pe continent din Halle, Ivoniez și Kreuznach.

În patria noastră nu există o baie de mlaștină, care se fie așa
bogată în iod, săruri disolubile și fer.

Factori de vindecare: Băi calde de vană, bae întregă (Bassin) băi
nomolóșe, cură de beut, massage, electrisare (Galvanisație și faradisație. —

Stabilimentul băilor e situat 3/4 de óra de Mediaș, stația căii
ferate reg. ung., impresurată de păduri și vii într'o vale apărută de
vânturi.

Circulație postală în fie care di, telefon. Odăi aranjate cu confort.

Bucătărie escelentă. Prețuri solide.

Băi de vană din nou aranjate cu tot confortul.

La cerere se trimite prospecte gratis. Deschiderea la 1 Iunie.

Medicul stabil al băilor Dr. Albert Laam.

1—3,1357

DIRECȚIUNEA BĂILOR.